

Barlangkutató csoportjaink életéből

Az *ALBA REGIA Barlangkutató Csoport* feltáró tevékenységének eredményeként a Tési-fennsík két új barlang vált ismertté: a B1 jelű időszakos nyelőlőből a 73 m hosszúságú és 31 m mélységű Bükkös-árki-barlangba, az I—III. sz. töbörből pedig egy 17 m mélységű, elszűkülő hasadéknakába jutottak be. Jelentős továbbjutás történt a Csengő-zsomboly végpontján is, az omladékszónán áttörve újabb tágas aknáknak nyíltak meg, s a zsomboly ismert mélysége 134 m-re növekedett. Állagvédelmi munkákat végeztek a Csapkés-zsomboly, a Nyomasztó-barlang, valamint a Dobos-hegyi-barlang bejáratánál, s elkészült a Bongó-zsomboly lezárása is. A III. Bazalt Tábor során szivattyúzással bejárhatóvá tették a kab-hegyi Halász Árpád-barlangot és elvégezték annak dokumentálását. A nemkarsztos barlangok katasztrézési programja keretében a Medves-Ajnácskői-hegység 19 bazaltbarlangját, valamint a szentbékáliai Kő-hegy 3 homokkőbarlangját dokumentálták.

A tudományos munka keretében folytatták a barlangi és forrásvíz-minták kémiai vizsgálatait, a mikroszkopikus gombák felszíni elterjedésére és az agrárszennyezés nyelőlőzónabeli megjelenésére vonatkozó vizsgálatokat, valamint a Kőbánya-forrás hozam-regisztrálását. Az Alba Regia-barlangban klimatológiai vizsgálatokat és denevérmegfigyelést, a Bükkös-árki-barlangban közettani vizsgálatokat végeztek. Összefoglalót készítettek a fennsík geológiai kutatásairól, bibliográfiát állítottak össze a Bakony szpeleofaunisztikai kutatásáról, összegyűjtötték a nemkarsztos barlangokkal kapcsolatos kifejezések magyarázatát, és műszaki fejlesztő munkájuk keretében többek közt kísérletet tettek egy elektromos karsztmodell létrehozására.

Az *ACHERON Barlangkutató Szakosztály* a Mátyás-hegyi-barlang Mikulás ágában további 150 m hosszúságú, képződménygazdag szakaszt tárt fel. A Nagybányai út 76. sz. alatt megnyílt újabb, 2. sz. barlangot 10,5 m mélységig bontották ki. A Cserszegtomaji-kútbarlang 10 pontján dolgoztak, melynek eredményeként az Északi-labirintusban 30 m új járat vált ismertté. Bakonyi kutatási területeik közül a Meszes-kerti-fennsík 8 víznyelőjében végeztek bontást, itt a 10. sz. nyelőben 14 m-es, a 35. sz. nyelőben 10 m-es mélységet értek el, az Ep-lény melletti Boszorkány-tető nyelőcsoportjának két objektumában pedig 5, ill. 10 m mélységig jutottak le.

Tudományos munkájuk keretében a Mátyás-hegyi-barlangban klímamérést, a cserszegtomaji kútbarlangokban pedig klíma- és radioaktivitásmérést végeztek, s folytatták a klímamérési adatok számítógépes feldolgozási rendszerének kifejlesztését. Elvégezték a Meszes-kerti-fennsík 107 víznyelőjének, ill. berogyásának morfológiai vizsgálatát és az objektumokat áttekintő térképen ábrázolták. Befejezték a Legény-barlang térképezését, felmérték a Szoplaki-ördöglyukat, valamint a Pál-völgyi kőfejtő Bagyura-barlang—Kis-Hideg-lyuk rendszerét.

Az *ANTEUS Barlangkutató Csoport* nyári kutatótábor során a Szilveszter-barlang feltáró kutatását végezte, itt egy 9 m hosszúságú, a felszín felé kanyarodó járatot bontottak ki, valamint vázlatosan felmérték a barlang melletti ún. 04-es járatot. A Mátyás-hegyi-barlangban folytatták a levegő és a talaj mennyiségi- és minőségi-mikrobiológiai vizsgálatát.

A *BAKONY Barlangkutató Csoport* folytatta a Kis-vasúti-víznyelőbarlang (Fortuna-barlang) és az Öreg-köves-víznyelőbarlang feltárását, ez utóbbiban a beomlott bejárat helyett új bejáratot nyitottak és a 9-es kürtő mélységét 14 m-re növelték. A III. Bazalt Tábor társrendezőjeként részt vettek a Halász Árpád-barlang kutatásában is. Befejezték a Kab-hegy víznyelőinek feltérképezését, s a 43 objektumról összefoglaló ismertetést készítettek. Katasztrézési munkájuk keretében 12 — köztük 7 eddig ismeretlen — barlangot dokumentáltak, és megkezdték a Kislőd—Magyarpolány közötti konglomerát-karszt vizsgálatát.

A *BEKEY IMRE GÁBOR Barlangkutató Csoport* a Pál-völgyi-barlangban 1900 m-t meghaladó új járatrendszert tárt fel. (Az új feltárásokat önálló cikk ismerteti lapunkban.) A felfedezéseket követően vázlatos térképfelvételt készítettek, s megkezdték az új szakaszok részletes felmérését és fotodokumentálását is.

Tudományos munkájuk keretében átfogó denevérszámlálást végeztek a barlangban, s egy adott szakaszon elkezdték az állomány rendszeres regisztrálását. Folytatták a barlang üledékföldtani vizsgálatát, morfogenetikai megfigyeléseket és klimatológiai méréseket végeztek, valamint regisztrálták a barlang időszakos tavának szintváltozásait.

A *BORSODI SZÉNÁNYÁK Barlangkutató Csoportja* a kis-fennsíki Kaszás- és Csókás-rét közötti vízgyűjtőterület kutatásával foglalkozott. Bontásokat végeztek a Kovács-kői-barlangban, a Kalapács-kői-barlangban, valamint a Lilla-barlangban, ahol két kisebb cseppköves járatszakaszt sikerült feltárniuk. Kiseb feltárás történt a fehérkő-lapai Nagymedve-barlangban is, állagvédelmi munkákat végeztek a Lilla-barlang melletti nyelőben, a Csókási-ősnyelő és a Sajt-barlang tebrében, s lezárták a Lilla-barlangot.

A *CHOLNOKY JENŐ Karszt- és Barlangkutató Egyesület* a Hárskúti-fennsík, Gombápuszta környékén folytatta az eltemetett karsztos feké fúrásos feltárását és a harántolt fedőüledékek földtani feldolgozását, továbbá az Ajka melletti Dohányos-hegy antropogén töbrös beszakadásainak összehasonlító morfológiai vizsgálatát és térképezését végezte.

A *HAJNÓCZY JÓZSEF Barlangkutató Csoport* tagjai odorvári kutatótáboruk során a Hajnóczy-barlang két pontján végeztek bontást, melynek eredményeként a Venus-teremből további három kis termet sikerült feltárniuk, a harmadikban gazdag cseppkődíszítéssel. Folytatták a barlang csepegő vizeinek kémiai vizsgálatát, s felszíni vizsgálataik

keretében a klimatológiai és biológiai mérések, megfigyelések mellett tanulmányozták a mikro-karsztformák kialakulását befolyásoló tényezőket.

A *HERMAN OTTÓ Speleo Club* a Borókás-tebri 2. sz. barlangban a végponti szűkület tágítását, a Vásárhely-hegyi-barlangban a végpont süllyesztését végezte. Folytatták a Száraztói-víznyelő, valamint a Szalonna-Martonyi-karszton levő Róna-bükki-víznyelő kutatóaknájának mélyítését, megkezdték a Rónabükk-völgyi-víznyelő feltáró kutatását, s állagvédelmi munkákat végeztek a Mexikó-völgyi-víznyelőbarlangban.

A *MARCEL LOUBENS Barlangkutató Egyesület* tagjai nyári táboruk folyamán bontottak a Láner-barlangban, és megkezdték a Speizi-barlang bejáratának újraacsofolását. Az Anna-, a Miskolctapolcaitavasbarlangban és a Létrási-vizesbarlangban folytatták a radon- és hőmérsékletméréseket, ez utóbbiban rendszeres csepegésméréseket és denevérszámlálást végeztek.

A *MEGALODUS Barlangkutató és Geológiai Szakcsoport* folytatta a tatai Bartha-kútbarlang feltárását és klímamérését, s megkezdték Tata barlangjainak és karsztjelenségeinek video-szalagon való dokumentálását.

Az *MHSz Debreceni Könnýűbűvár Klub* barlangkutató csoportja Bánkút térségében folytatta a Csipkés-kúti-víznyelő kutatóaknájának mélyítését. A Miskolci Vízművek megbízásából végzett munkájuk során a Forrás-völgy K-i végében levő Királykút vízkutató tárájából 4 szifon átúszásával új barlangot tártak fel a triász-eocén közzetháron, 28 m-es hosszúságban.

A *MYOTIS Barlangkutató Csoport* nyári táborán folytatta a Kishuta-réti-visszafolyó és a

kopasz-réti Julcsa-barlang feltáró kutatását. A László bányamester-barlangjában az álfenék átbontásával egy új hasadékjáratot tártak fel 10 m hosszúságban.

A *PAPP FERENC Barlangkutató Csoport* a Vass Imre-barlang távmérőhálózatának felújítása keretében elvégezte a kábelhálózat felülvizsgálatát, a szakadások helyének felderítésére új módszert dolgozva ki. Folytatták a barlangban a klímaméréseket, a radondetektoros sugázmérést és a csepegő vizek kémiai vizsgálatát, továbbá a keveredési korrózió elméleti vizsgálatait, s vizsgálatokat végeztek az elemzendő vizek stabilitására vonatkozóan. Nyári méréstechnikai tábort szerveztek, melynek során a tudományos munkák mellett kitakarították a barlangot, folytatták felszínének geodéziai felmérését és új ajtót készítettek a felfedező bejárat aknájára.

A *SZIKKTI II. Barlangkutató Csoport* folytatta a máriaremetei Kálvária-dombi 2. sz. barlang feltáró kutatását, kitisztította a Tábor-hegyi-barlangot, ahol kisebb új összekötőszakaszt és járatrészt sikerült feltárniuk.

A *TANÉP HELIKTIT Barlangkutató Csoport* a szentgáli Kő-likban végzett feltáró kutatást, s az aljzat süllyesztésével egy kisebb termet tárt fel. A barlangról térkép- és fotodokumentációt készítettek, s a Solymári-ördöglyuk térképezését a fehértermi kerülőjárat felmérésével folytatták.

A *ZÖLDÉRT VMTE HELIKTIT Barlangkutató Csoportja* a Lusta-völgyi-zsombolyban végzett feltáró kutatást, 3 m-rel növelte annak mélységét és elkészítette a barlang hossz-metszetét.

Az 1987. évi kutatási jelentések alapján összeállította
Takácsné Bolner Katalin

AGGTELEK ÉS JÓSVAFŐ ÜDÜLŐHELLYÉ NYILVÁNÍTÁSA

A Tanácsok Közlönye XXXVI. évfolyamának 12. számában 1987. június 9-én a következő közlemény jelent meg:

„Aggtelek Községi Közös Tanács 3/1987. (VI. 23.) sz. tanácsolatával Aggtelek és Jósvafő bel-

területét 1987. május 1-jétől üdülőhelyé nyilvánítja.

A belterülethez tartozik a cseppkőbarlang bejáratának környéke, valamint Aggteleken a Cseppkő Szálló és a Camping, Jósvafőn pedig a Tengerszem Szálló.”

EMLÉKTÁBLA AVATÁSA

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, valamint a Budapesti Városszépítő Egyesület Kadic Ottokár tiszteletére, a Vár-barlang feltárásáért végzett munkájának emlékére táblát helyezett el a

Szentháromság utca 2. sz. ház Úri utcai oldalán. Az emléktábla felavatására 1987. március 15-én került sor, emlékeszédet dr. Dénes György társelnök tartott.
Sz. K.

DR. JASKÓ SÁNDOR KITÜNTETÉSE

A Magyarhoni Földtani Társulat 1986-ban *Pro geologia applicata* emlékérmét alapított a gyakorlati geológiában kiemelkedő eredményeket elért kutatók részére. Az első ízben odaítélt érmek átadására

1987. március 18-án a Földtani Társulat Közgyűlésén került sor. A kitüntetettek között örömmel olvashatjuk dr. Jaskó Sándor tiszteleti tagunk nevét.